

Skogsskötsel för mindre älgbetesskador

Märtha Wallgren

Skogforsk

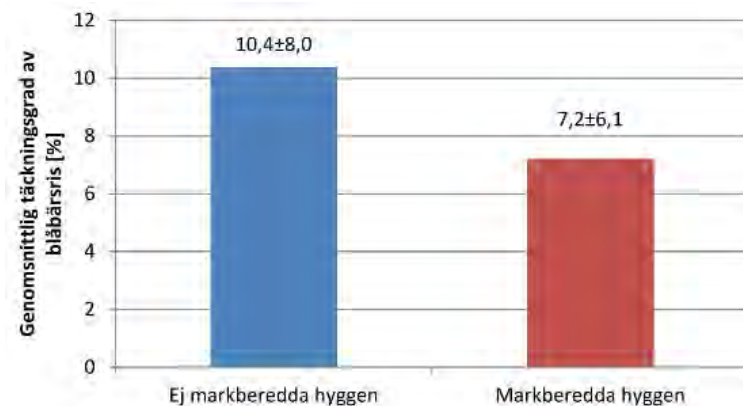
Institutionen för vilt, fisk och miljö, SLU

Mål:

- Minimera de negativa effekterna av viltbete för skogsproduktion
- Öka fodermängden i landskapet
- Förbättra förutsättningar för biologisk mångfald

Skogsbruk och viltförvaltning bör vara integrerade processer, där minskning av viltstammarna tillämpas i områden där betestrycket från klövvilt är högt

- Lyckosam/snabb etablering
- Minskad konkurrensen
- Mindre risk för snytbagge
- Ökan vattentillgång och näringstillförsel
- Gynnar foderarter som tall, lövsly och en del örter
- Blåbär minskar:

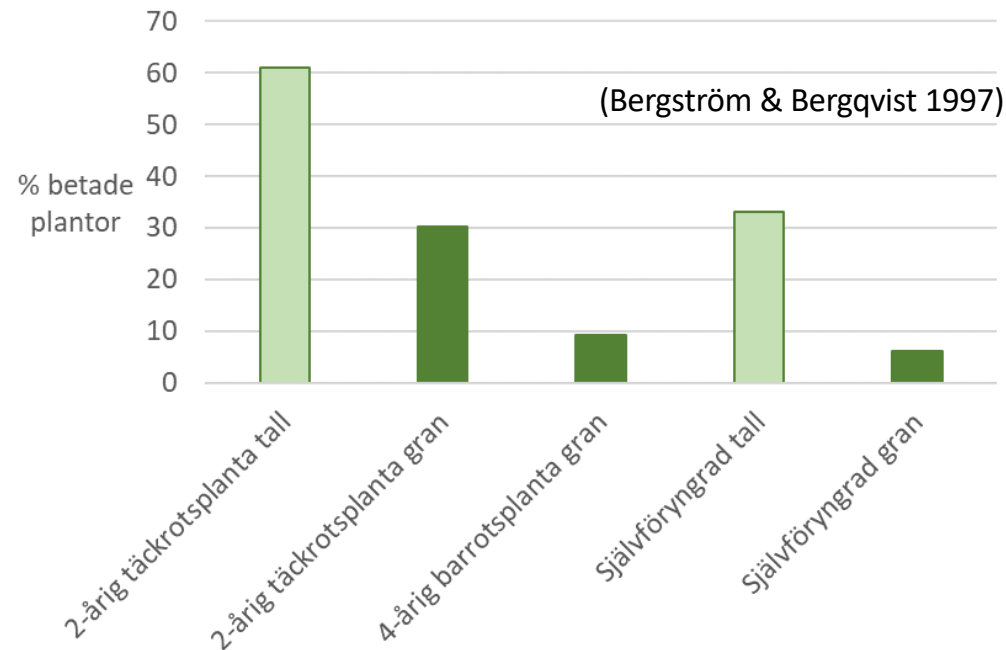

(Jönsson 2016)

Föryngring av tall

Snabb etablering, snabb tillväxt => snabbt växa ur beteshöjd

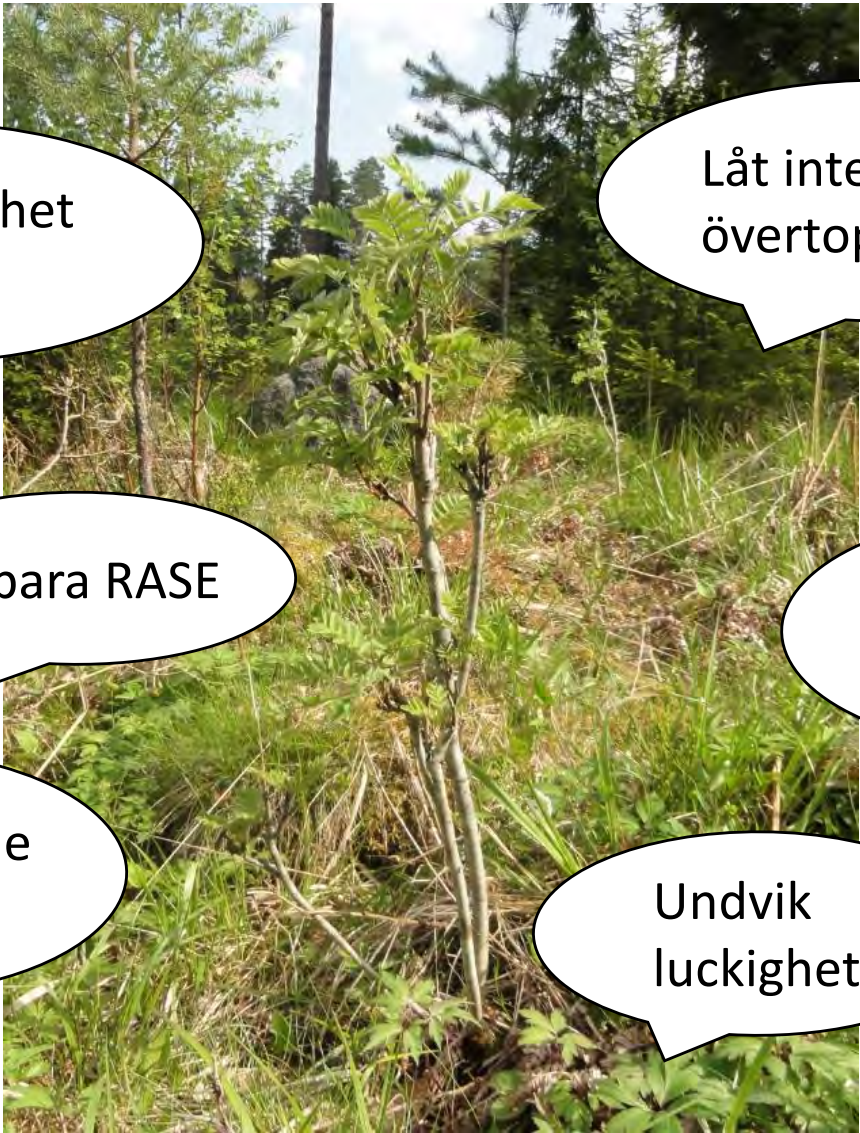
- Självföryngrade plantor lägre smaklighet

- Självföryngring och sådd högre planttäthet
- Plantering ger "flygande start"

Röjningsråd tallbestånd

Hög stamtäthet
av tall

Låt inte björk
övertoppa tall

Spara RASE

Knä-, midje-
röjning

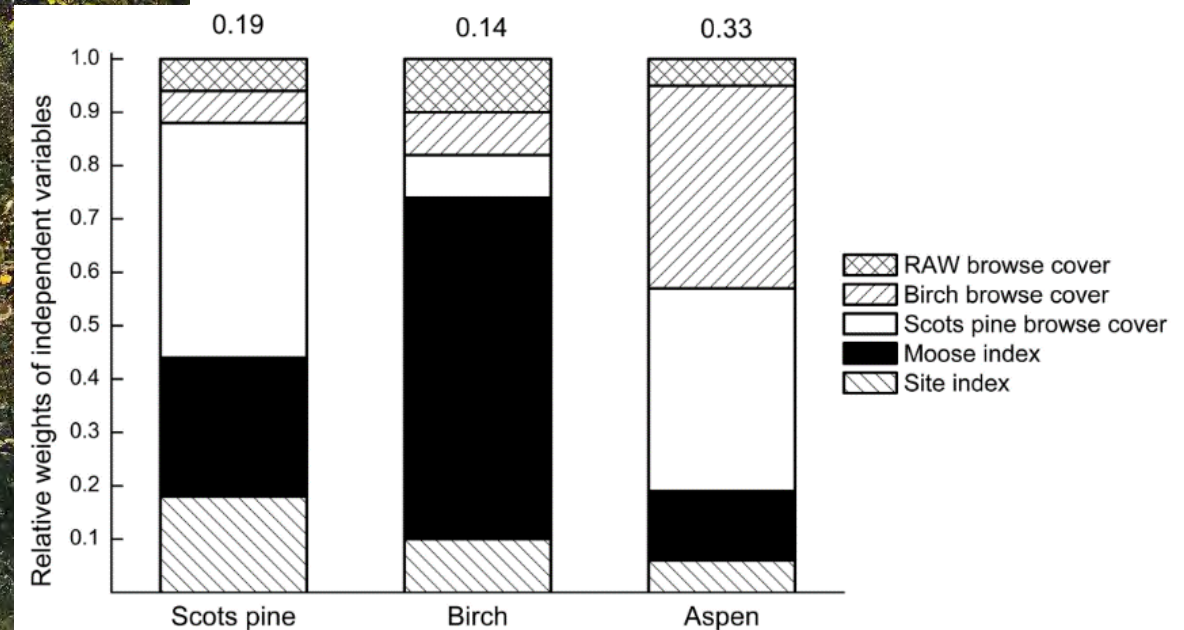
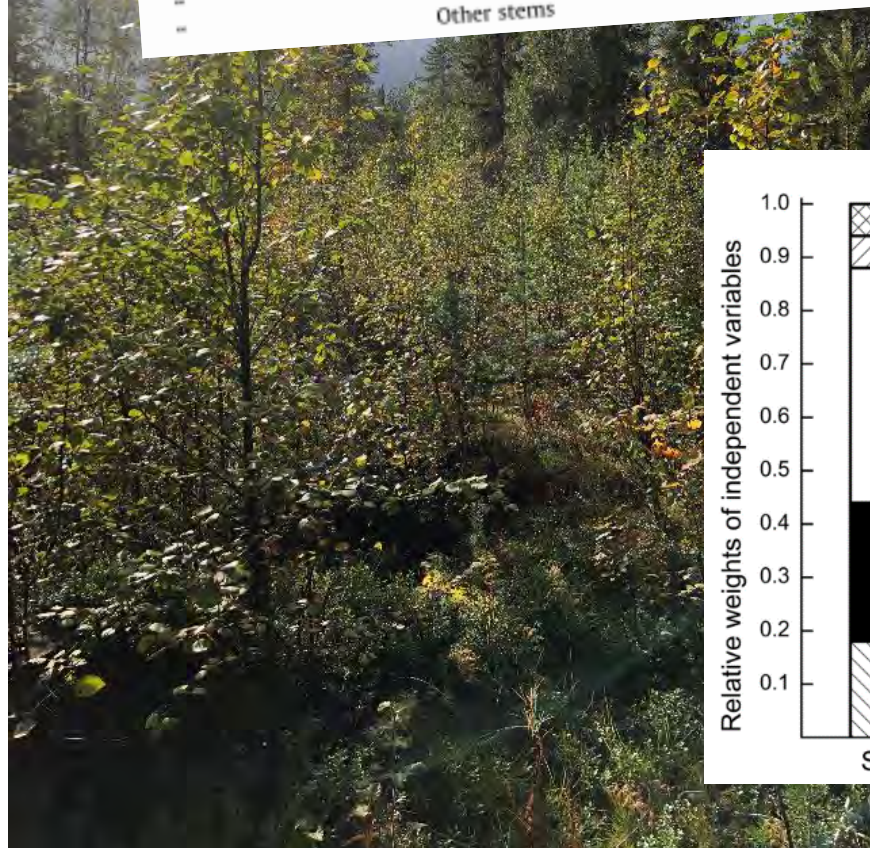
Spara betade
stammar

Undvik
luckighet

Skador på ungtall

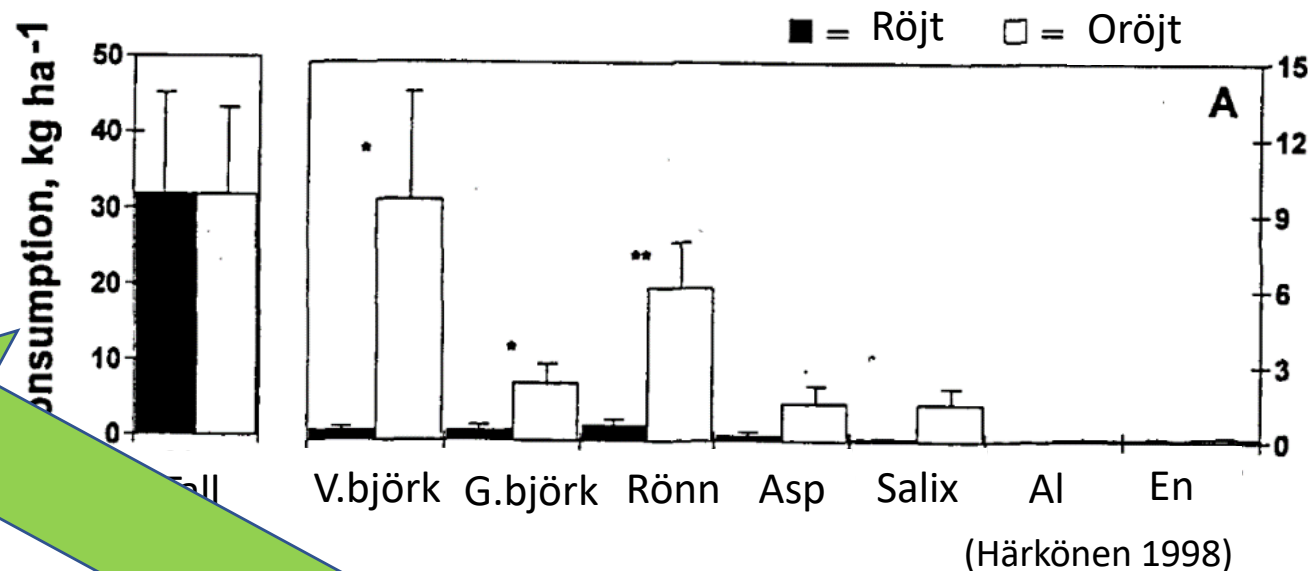
Response var. Scale	Explanatory var.	Data type	Sign.	Parameter estimate	S.E.	t Value	Pr> t
Recent damage on main stems	Age	Count	**	0.016	0.006	2.90	0.004
Stand	SI index	Ordinal	NS		0.020	5.47	<0.001
"	Previous damage among main stems within plot	Binary	***	0.109	0.001	-2.50	0.013
Site	Additional pines	Count	*	-0.003			
"	Spruce	Count	NS		<0.001	2.65	0.008
"	Birch	Count	**	<0.001			
"	Other stems	Count	NS				

(Wallgren et al 2013)

(Bergqvist et al. 2013)

Lövröjning eller inte:
ingen påverkan på
tallkonsumtion

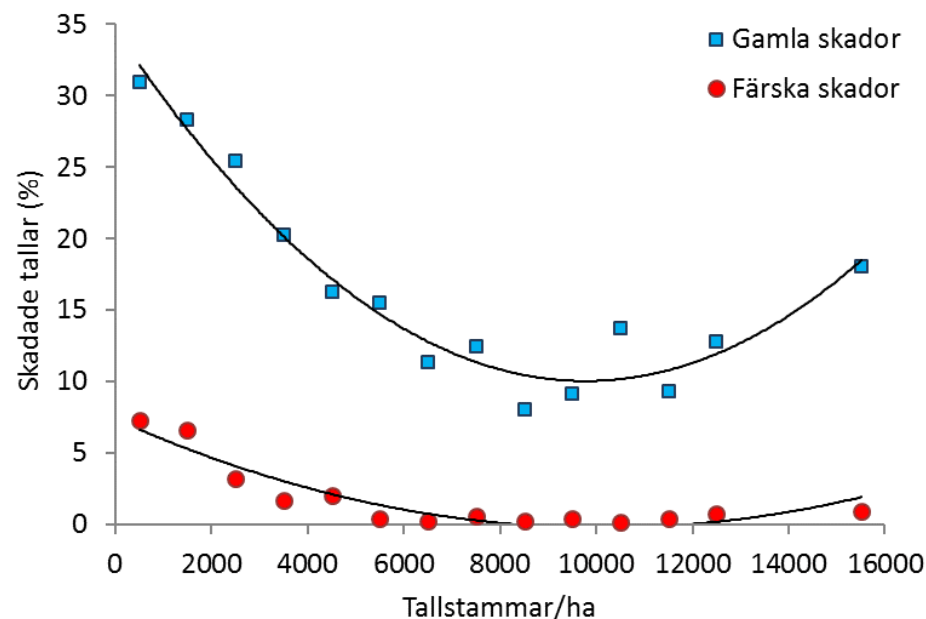
Factor	Consumed pine biomass (g/ha)	Pine stem breakages (stems/ha)
Density of white birch	0.53*	0.50*
Density of willows	0.52*	0.33
Total stem density	0.44	0.48*
Density of deciduous trees and juniper	0.43	0.45*
Density of aspen, rowan, and willows	0.37	0.49*

* $P < 0.05$, ** $P < 0.01$, *** $P < 0.001$

(Härkönen et al 1998)

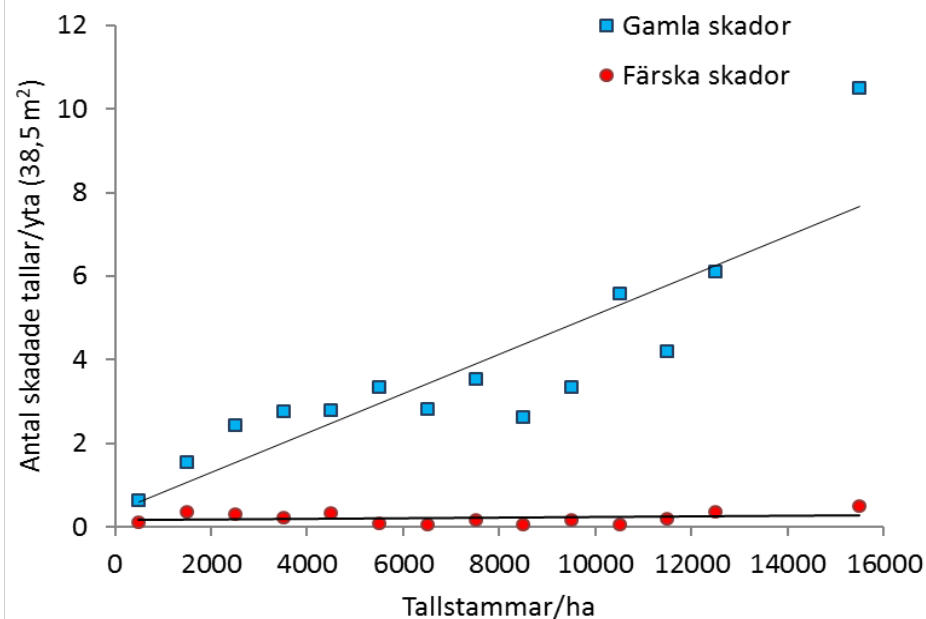
Bete på tall ökade med
ökande täthet av löv

Betydelsen av mera tall

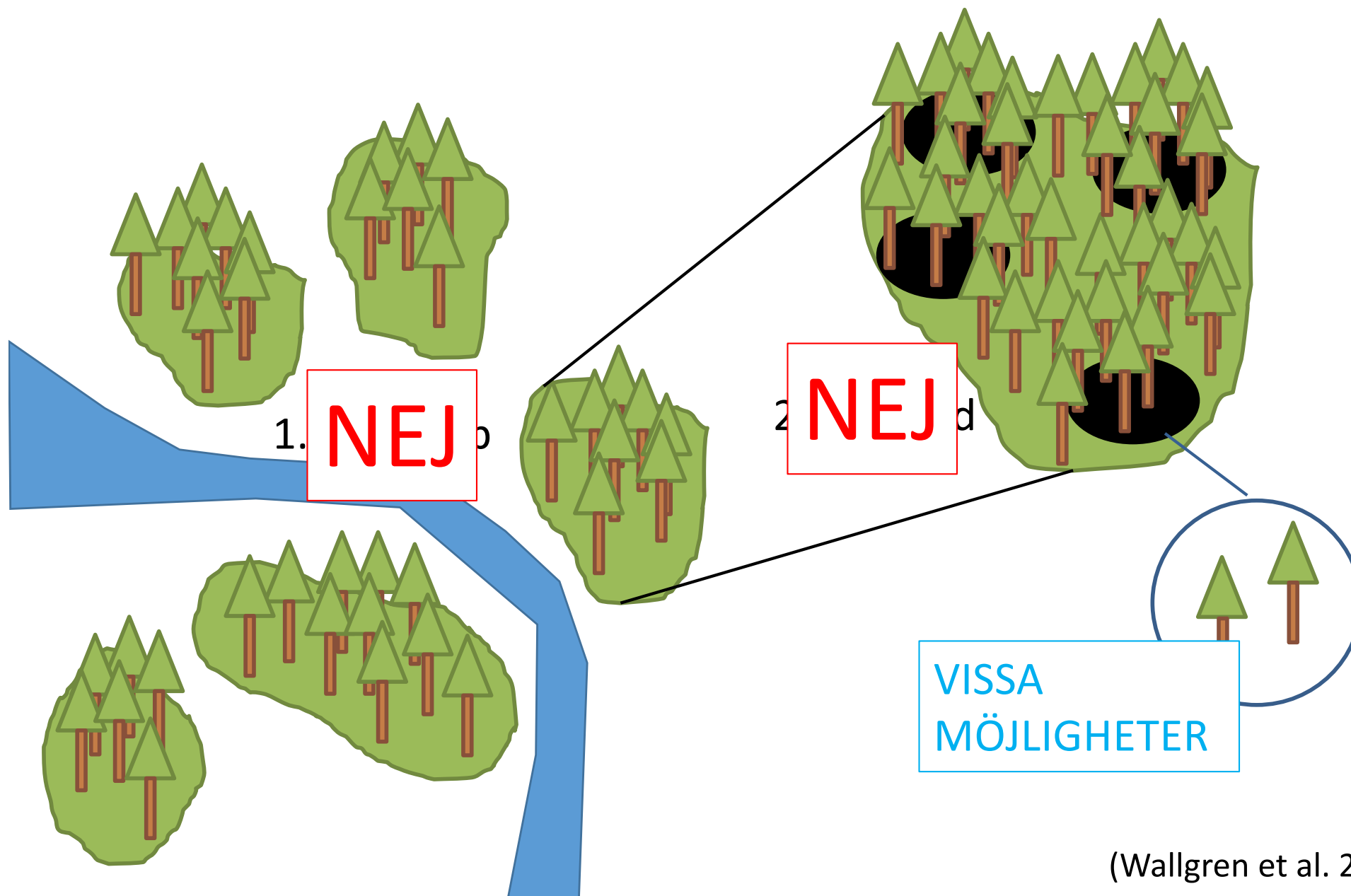

Lägre % tallar blir skadade

Högre antal tallar blir skadade

Kan man röja fram en oskadad tallskog?

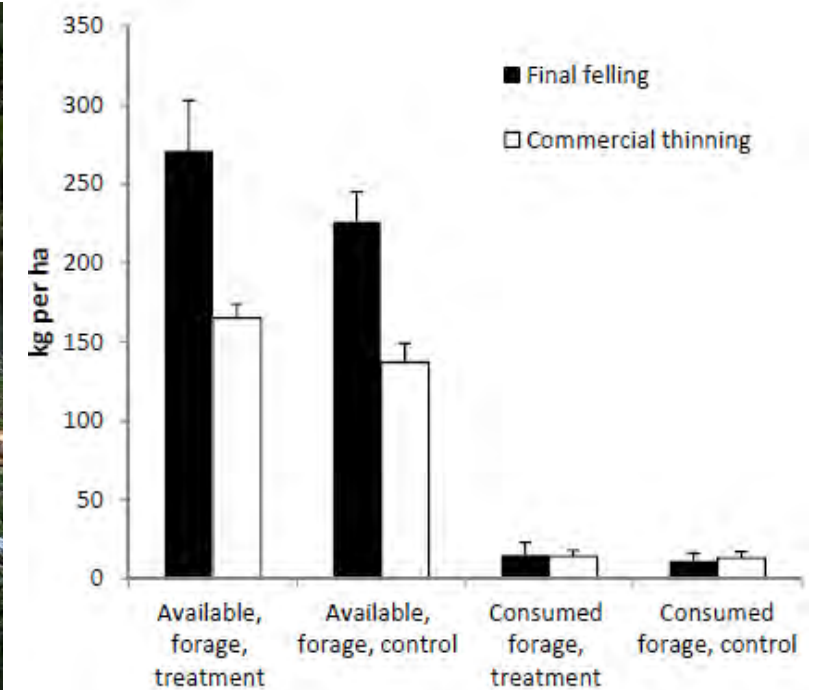

Gallring och avverkning

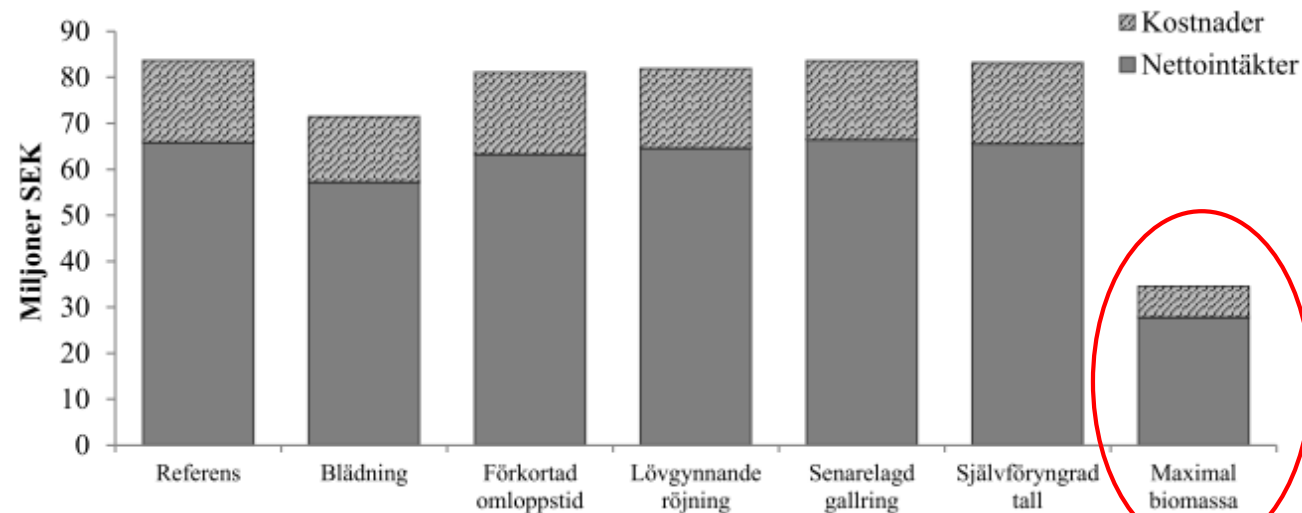
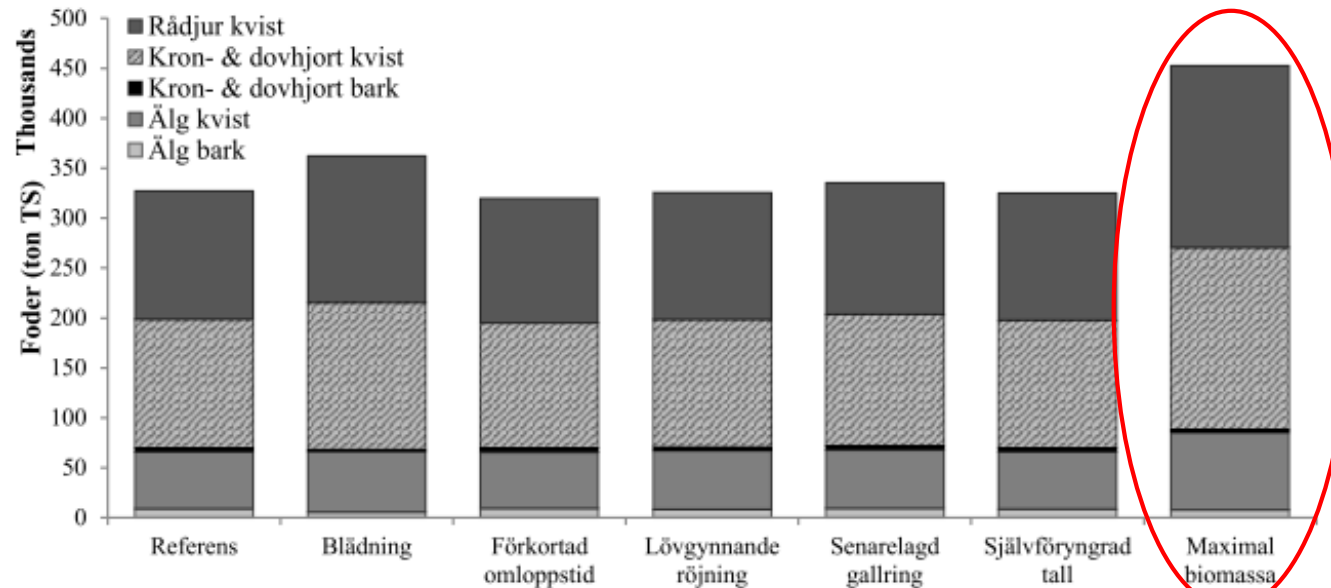
- Frilagda toppar och grenar i högar - ett sätt att erbjuda viltet foder utanför ungskogen
- Exponeringstiden viktig (höst/förvinter bättre än senvinter)

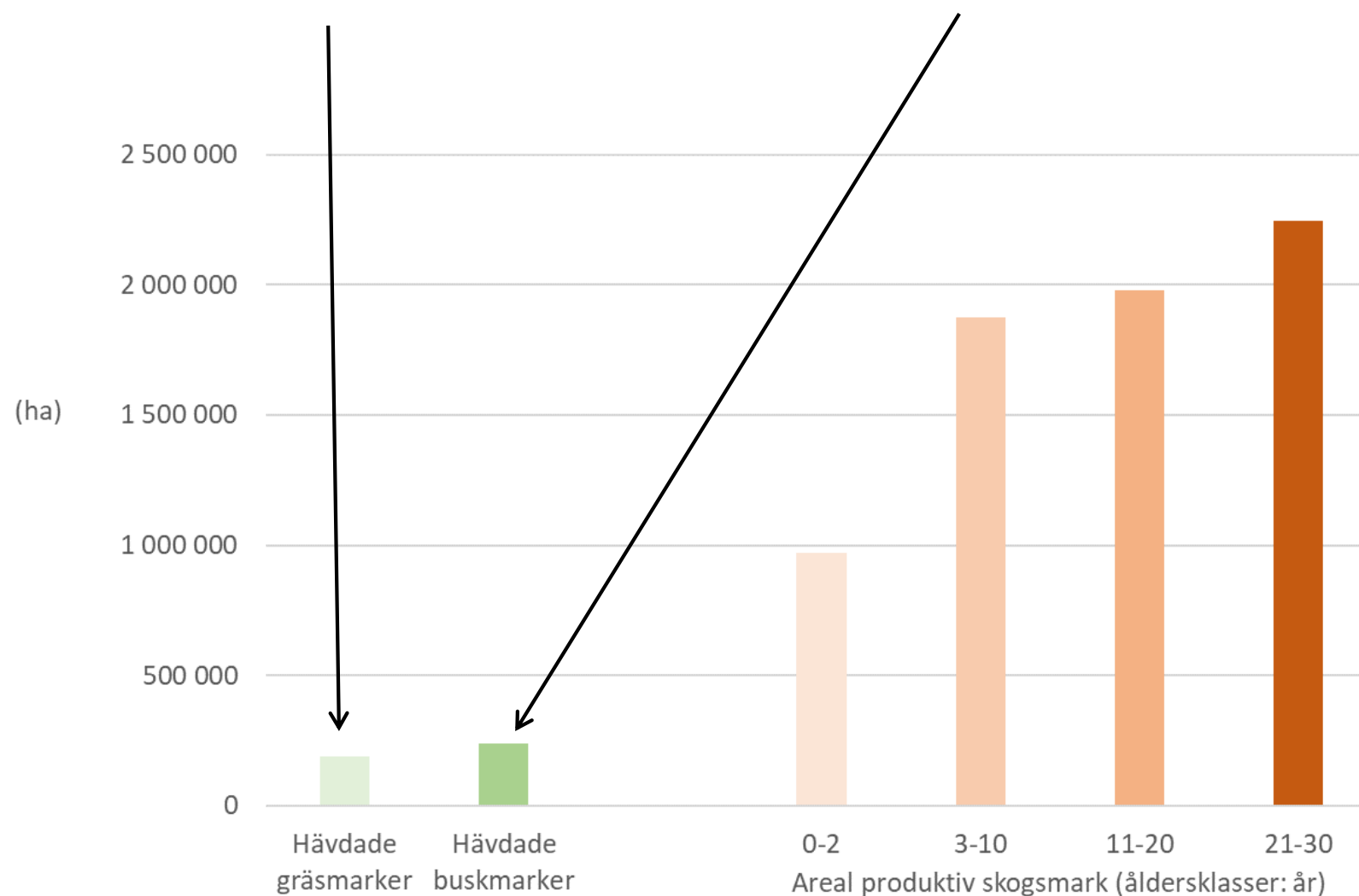
(Skogforsk bildarkiv)

(Ericsson et al. 2013)

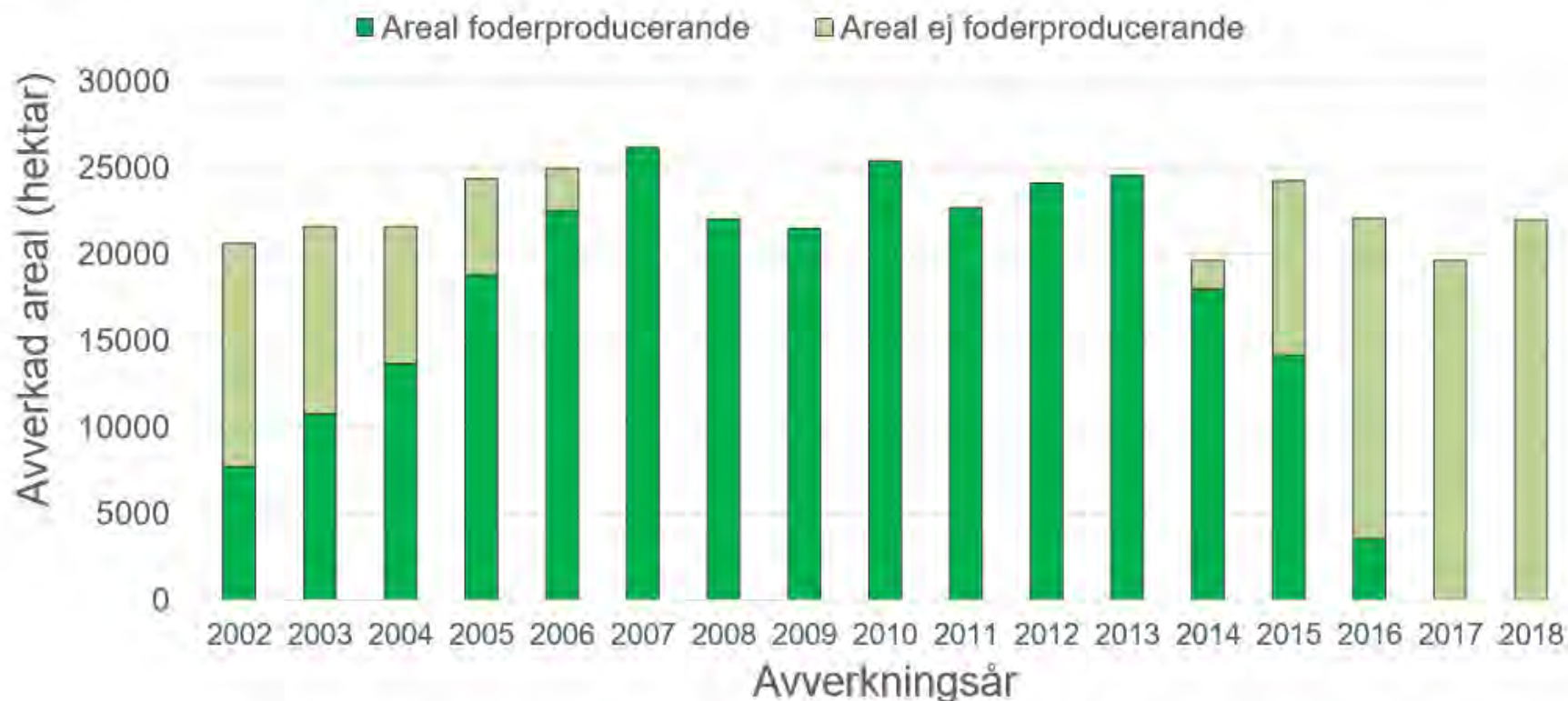

Vägkanter och kraftledningsgator

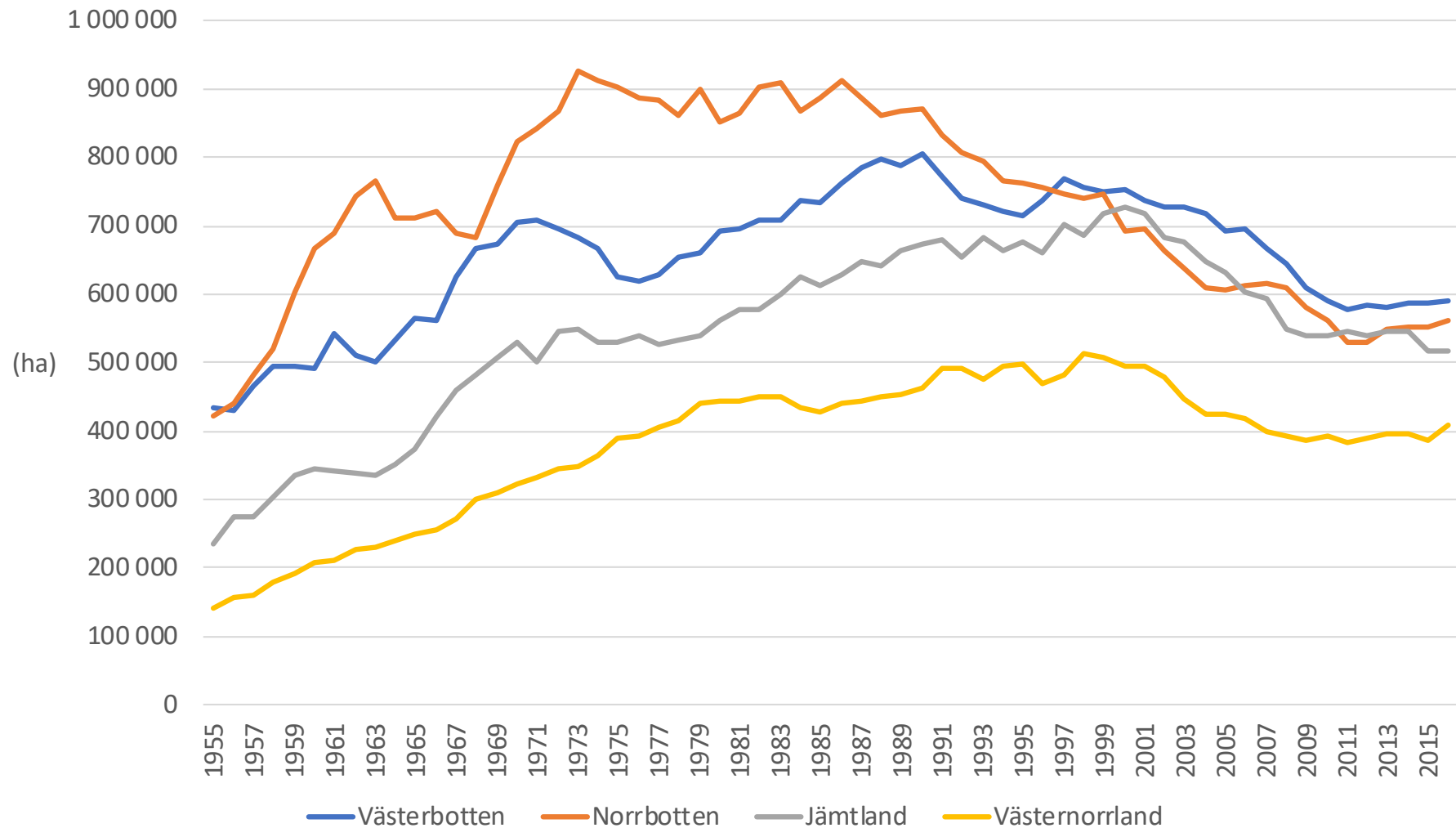

Ungskogens bidrag till foderproducerande areal

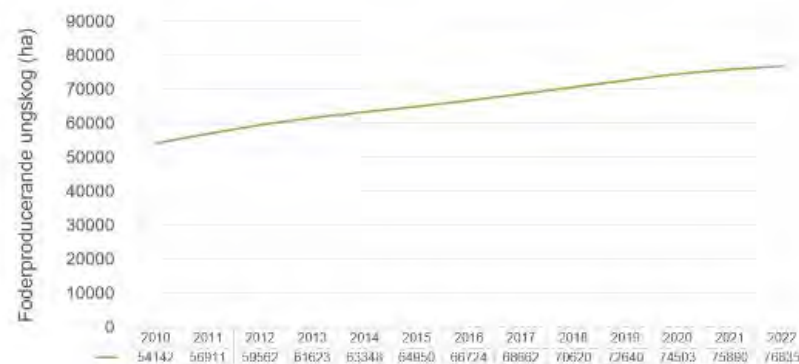
Endast den mörkare gröna delen av stapeln antas vara foderproducerande area av betydelse

Ungskog 0-20 år

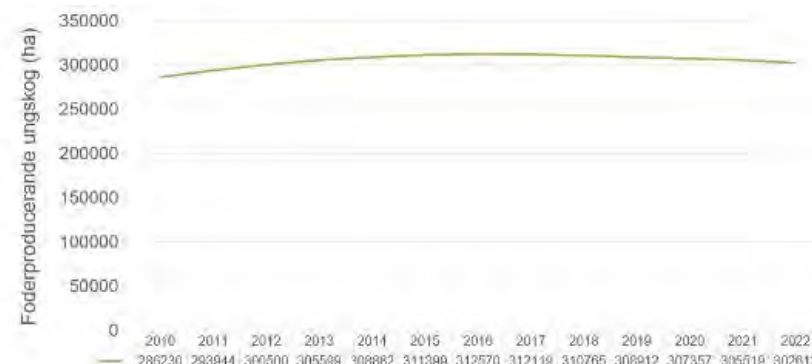

Foderprognoser

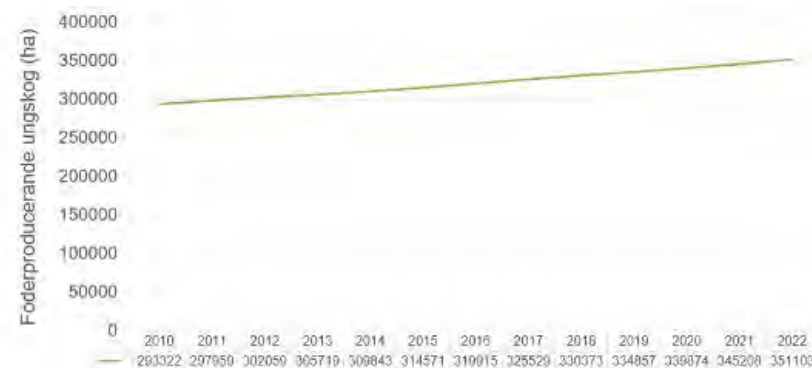
SKOGSSTYRELSEN

Västerbotten

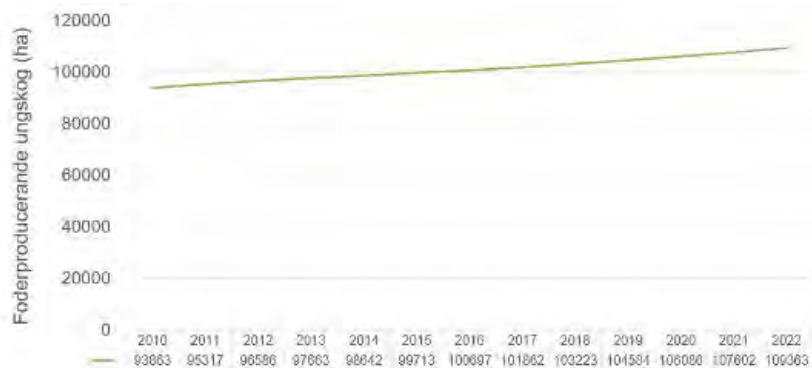
SKOGSSTYRELSEN

Norrbotten

SKOGSSTYRELSEN

Jämtland

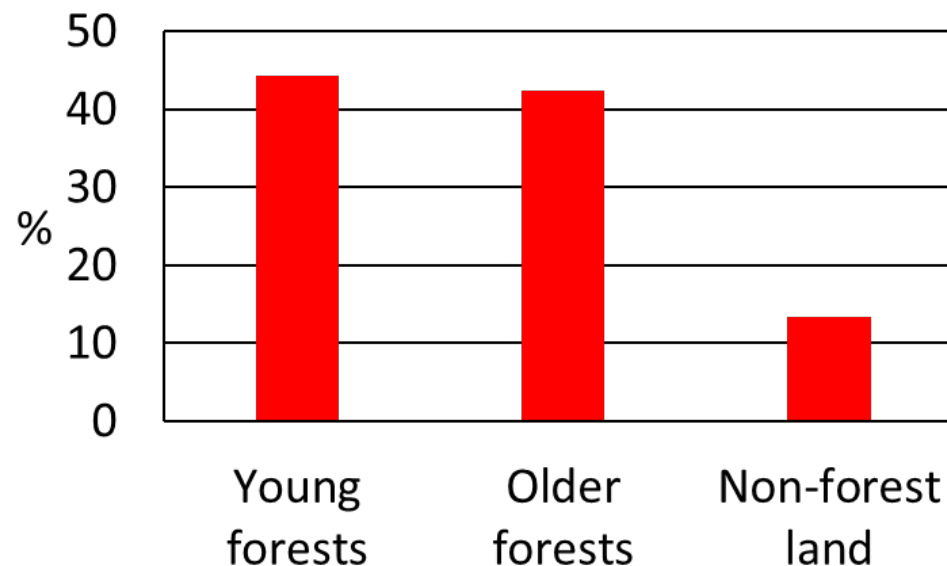
SKOGSSTYRELSEN

Västernorrland

Födointag älg (kvist-arter)

Studie “Balanserad älgstam”:

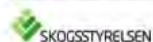
- Ungskog (<5 m) och impediment (t ex myrmark) överutnyttjas jmf med äldre skog
- Älgarna hämtade (i total mängd) dock lika mycket föda i äldre skog som i ungskog:

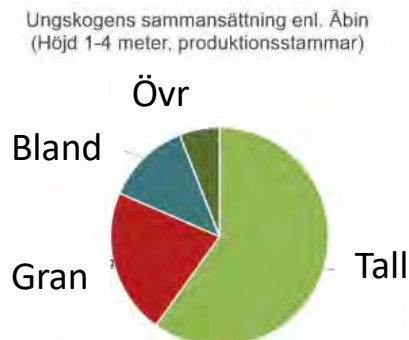
Skogens sammansättning

Riksskogstaxeringen 2013-2017

Västerbotten

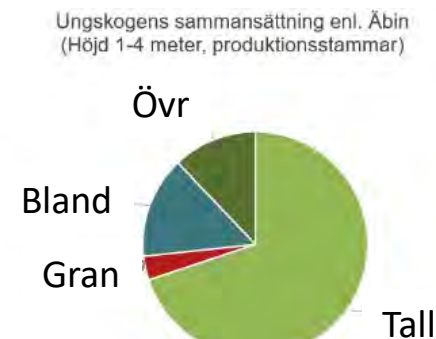
Älgbetesinventeringen 2015-2018
Skogsstyrelsen

Riksskogstaxeringen 2013-2017

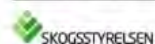
Norrbotten

Älgbetesinventeringen 2015-2018
Skogsstyrelsen

Riksskogstaxeringen 2013-2017

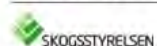
Jämtland

Älgbetesinventeringen 2015-2018
Skogsstyrelsen

Riksskogstaxeringen 2013-2017

Västernorrland

Älgbetesinventeringen 2015-2018
Skogsstyrelsen

Västergötland

Överkalix, Norrbotten

Vindeln, Västerbotten

Mattmar, Jämtland

Bodträskfors, Norrbotten

Betydelsen av alternativt foder

(Skogen Bild)

Tack!

